

Primorski Glas

Izlazi svake subote. - Ciena do svrhe tek. godine
 K 1.40. - Pojedini broj 6 para. - Plativo i utuživo
 u Makarskoj.

Uprava lista nalazi se u Makarskoj,
 a uredništvo u Šibeniku.
 Izdavač i odgovorni urednik: Ivo Blažević.
 Tisak: „Hrvatske Tiskare“ - Šibenik.

Oglasi, zahvale i priobćena po pogodbi. - Ruko-
 pisi se ne vraćaju. - Ne biljegovana pisma ne
 primaju se.

Poziv na predplatu.

Eto je već i drugi broj „Primorskog Glasa“ u narod razpačan i od njega je najdragovoljnije primljen. Mi ćemo unapried nastojati, da još bolje udovoljimo svojim čitateljima iznoseći im pred oči sve ono, što bi moglo biti za njihovu korist. Na osobiti način imat ćemo pred očima pogibeljnu demokratsku sektu, koja je počela trovati naš narod.

Ali za to je potrebno, da nas svi naši istomišljenici što više sa predbrojnom pomognu. S toga preporučujemo našim povjerenicima, da nadju u svome selu jednoga, dva, tri ili četiri vješta i okretna čovjeka, koji će list širiti po svomu selu.

Pošto su naši neki istomišljenici u Imotskom, Neretvi, Vrgorcu, kao što i po Braču i Hvaru želili, da se list obazire i na njihove potrebe, mi smo rado na to pristali, pa smo odredili unapried braniti interese svijuh ovih krajeva.

Da se uprava lista znade vladati, koliko će iztisaka izdavati, molimo, da naši povjerenici u pojedinim mjestima, odmah nam dojavu, koliko će iztisaka za njegovo selo trebati barem po prilici.

Tko nam list ne povrati, smatrati ćemo ga svojim predlatnikom.

Velike brige za Dalmaciju.

Stara je i poznata stvar, da je Dalmacija samo privremeno zastupana u carevinskom vieću, dok je ona pravno sastavni dio trojedine kraljevine, koja ima svoj sabor, svoju autonomiju i svoja prava.

Ovaj privremeni položaj Dalmacije bio je uzrokom, da je ova zemlja silno zapuštena, te da se je za stoljetne austrijske uprave s njom baš pravo maćuhinski postupalo. Sve su zemlje ove monarhije manje više očutile bud koju blagodat, samo je Dalmacija smatrana pepeljugom i zemljom drugih iznimaka. Nego ne samo da se Dalmaciji nije ništa davalo ili ju se pomagalo iz državne zajednice, već joj se čestokrat i ono oduzimalo, o čemu je žalostno kuburila, ko što nam je primjerom trgovački ugovor sa Italijom, koji je našu pokrajinu skoro upropastio.

U zadnje zemane tekar su naši državnici uočili krupne pogrješke stoljetne zapuštenosti, pa stali na vas

mah sipati zlatnu kišu, o kojoj se još ne zna da li će i prašinu dignuti sa opustjelih naših dvora. Mi smo doduše čitali milijune našoj zemlji obećane, ali još ne znamo, hoće li se izkoliti ona: „obećanje ludom radovanje!“

Mi smo osvjedočeni da na ovaj preokret — ako ga uobće bude — nije austrijske državnike makla ljubav prama zemlji, nego interes državni, jer je takav položaj Dalmacije, da će se ona vazda smatrati klinom na Balkanu, bez koga Austrija ne može kao takova ni obstojati, a još manje svoj velevlastni položaj održati.

Sve ovo imajući na pameti, nije se čuditi, što se je skoro ministar predsjednik Beck onako izrazio o pripadnosti Dalmacije. On naime drži, da se je obećanjem poboljšića za vazda svezala sa ovom državnim polovinom, te da se više ona ne smije svojatati svetoj ugarskoj krunj. Ova pobožna želja ministrova dala je povoda, da se i u peštanskom saboru povede riječ o našoj Dalmaciji, te je zastupnik Hódy zapitao ugarskog ministra Wekerla, je li mu poznata izjava Beckova i šta misli učiniti, e da se unapried sličnim izjavam prava ugarske krune ne krnje?

Mi još ne znamo: što će na ovo odgovoriti Wekerle, ali nagadjamo, da će se lasno naći način, da se i jedan i drugi ministar izvuče iz škripca, kazujući, da se u onoj izjavi ne govori o pravu, već o gotovu činu.

Iz svega ovoga prozirno je, kako se i jedna i druga pola u vclike za Dalmaciju briga. Mi se tomu ni najmanje ne čudimo, ali se čudimo, što ima kod nas naivnih ljudi, koji se za jedne ili druge zagrijevaju. Neumitna poviest uči nas i siluje, da za sve te velike brige ostanemo hladni i bezćutni; jer nije moguće da u nas upači žarko sunce odonud, odakle nas je stoljetni led bio. Naši državnici s ovu i s onu stranu Leite zovu hrvatski narod na pir. Ne zovu ga lje da s njim svadbene poslastice diele, već moguće fali na tom veselju vode ili drva, pa naši prijatelji drže, da su Hrvati za to najpodesniji.

Bilo je vrijeme, kad je Hrvat ovakim sladkim pozivima vjerovao, ali je stara rieč: „oparen kašu hladi“. Kad dakle naš čovjek s nepouzdanjem prati sve brige Beča i Pešte, nije mu zamjeriti, jer je on sa svih strana izvaran; on je sit medenih besjeda, s

kjih se nije još nigda oblizao, pa se boji, da neće ni u času ovakih velikih briga za Dalmaciju.

Zečje srce Massaryka.

Naši ljuti demokrati, koji se pred budalam grade zakupnicim znanja i prosvjete, u svojim novinama i sastancima vazda uzvisuju ljude sumnjiva značaja, samo ako se oni ističu mržnjom na kat. crkvu. Tako oni hvale i u zvijezde kuju profesora Massaryka, ali ne radi njegovoga talenta ili drugih vrlina, već jedino što se ovaj junači u napadanju i ocrnjivanju onoga, što je svakome srcu — samo ako je ono ljudsko — milo i sveto. Oni su sa svoje skupštine pozdravili ovoga českoga slobodoumnika, nazivljuć ga otcem naprednih teznjâ i uzdižuć ga do devetog neba.

Medjutim smo u stanju kazati demokratskim perjanicam i njihovim skutošam, da toli slavljani otac laži nije toliki junak, kako oni viču i svojim telicima povjedaju. Pače u stanju smo, da im rečemo: kako njihov Massaryk, poput svojih ljudi onakoga riza, znade u ljutoj potrebi podvući rep i mjesto lavskoga pokazati zečje srce, što se nikako ne pristoji naučnu, odvažnu, srčanu, značajnu i poštnu čovjeku.

Taj dakle veliki Massaryk bio se prošlih dana na carskom divanu u Beču upisao za govornika u poznatome poslu prof. Wahrunda. A o čemu je htio govoriti? Htio je braniti židovsku graju za tobožnju slobodu sveučilišta; htio je u jednu rieč kazati, da je svaki nauk, svačija sloboda na sveučilištu zaštićena, osim nauka i slobode katolika. Svojim površnim i u stvarim vjerskim nikakovim znanjem htio je Massaryk oboriti se na katoličku crkvu. Nego ta junačina klonuo je i malaksao čim je opazio, da se je iza njega kao govornik upisao Slovenac Dr. Krek. Kad je Massaryk ugledao za sobom lava, onda se odrekao rieči; ne samo to, nego triput se je taj prizor kroz par dana obnovio tako, da je Massaryk tek onda svoja zlatna usta otvorio, kad je vidio da onoga plašila za njim nema, jer ga nije mogao zapasti red da mu sve iznešene laži u grlo saspe.

Ovo iznosimo nek nepristrani ljudi znadu i vide: što hvale naši demokrati i pokretaši, pa da svaki pošte-

njak po zdravoj pameti, a ne po ukusu pokvarena srca sudi i zaključuje: kakvi moraju biti vodje demokratske sekte, kad se ne stide narodu iznositi i hvaliti ovakovu vrstu čeljadi.

Naši dopisi.

Sa mutne Neretve.

(Pozdrav „Primorskome Glasu“). Kada svako oveće mjesto u našoj kršnoj Dalmaciji ima svoju novinu, zašto da Makarska sa svojim Primorjem ne raznese i svoj „Glas“? Ta Makarska sa svojim Primorjem uvijek je slovila prva medju svojim drugama. Da nikoga drugoga, imala je Don Miha Pavlinovića, koji je bio apoštol hrvatsva u našoj Dalmaciji. On vodja, mučenik i upravitelj naš. Koja je druga krajina izvojštila toliko izbornih pobjeda, što li Makarska i njeno ubavo Primoje? Gdje li narod svjesniji, budniji, znaniji i odlučniji, nego li u kršnom Primorju? Pa kako da ti hrvatski sokolovi ne imadu svoga „Glasa“, da im raznese viteška djela svoja! Makarska, Neretva, Vrgorac, od istoka izbornih borba, uvijek su bili u jedinici. Oh, kako se još živo spominjem, i kako ta spomen uznese moja čuvstva, kadno god. 1880. te krajine jednodušno izabrale nezaboravnoga Don Miha za svoga zastupnika! Onaj bracki ogrljaj, pri sobetu u makarskomu kazalištu, i sad mi lebdi pred očima. Načelnici u ogrljaju našega Diva pili su pobratinstvo, prisizuc poštenom hrvatskom besjedom „i u vodu i u vatru“ za te mila, ali tužna hrvatska domovino! U kolu biranih birača bio sam i ja, i to kao najmladji, da po pravo nisam mogao ni biti, jer mi još nastnice se nisu zagarile. Izabraše me, ko da su znali kako u meni gori žarka hrvatska ljubav prama sladkoj domovini svojoj; za koju, uhvam se, što sam mogao i znao, do moje starosti zanosno sam radio, ne steći ni života u nekim najljućim izbornim kreševim. — Bracka hvala onima, koji mi poslali „Primorski Glas“ da u vjenac prebrojnikâ ukite i mene. Dragovoljno šaljem iznos i snjim vrući pozdrav sa mutne naše Neretve. Bože daj, da se i ona razbistrila, oslobodila se crnog aveta, pa se povratila u pravaško kolo, da u brackom ogrljaju, poput godine 1880., srca, mješice, život sjedinjivali za slavu mučeničke nam Majke, mile hrvatske nam domovine! Stari pravaš.

Politički pregled.

Banovina. Proti nametnutome banu Rauchu, proti tome silniku i dostojnom članu poznate pijane družbe, sve u Hrvatskoj se diže. Tako na Tjelovo, kad se taj magjarski sluga odalečivao od procesije, kojoj je prisustvao, bio je nišanom svakovrstnih poklika ogorčenog naroda. Na hiljade sakupljenog naroda, netom je ugledalo zloglasnog bana, stalo je za njim zviždati i bukati. Dapače uzrujanost naroda postala je tako velikom, da se je i kamenjem nabacivalo za onom kukavicom i narodnim izdajicom; a jedva se je mogao spasiti u kočiji od uzrojanog naroda. Čovjek, koji vidi dnevno, kako ga narod prezire. Ban, koji kod izbora nije mogao ni dva zastupnika od svoje stranke dobiti. Taj

dakle čovjek i nezakoniti ban hoće uzprkos svega toga, da upravlja našom Hrvatskom. Sa jednog gledišta i bolje je, da se ovako vriedja hrvatski narod, jer će se bar ovakvim postupanjem iz driemeža narod probuditi, i jednom na noge junačke skočiti za svoja prava i za svoju slobodu. Dakle svako zlo ne dolazi da škodi.

Njemačka. Sastanak cara ruskoga i kralja englezkoga u Revalu, pa sporazum, koji je od toga sledio, to je veoma važam dogodjaj za sveobću politiku. O tom sastanku razpravlja sve novinstvo svieta, jer bi mogao biti povodom novom preokretu političkome u Evropi. Sastanak je ovaj najveći udarac po Njemačku, koja je ovime skoro osamljena postala. Nije dakle čudo, što su se Niemci strašno užurbali, a sam njemački car Vilim držao je pred svojim vojnicima neobični govor, kojim se prieti i na pomisao, da bi Njemačka mogla biti osamljena. Ratoborni duh ovog govora mnogo znači i pokazuje, da je Njemačka izvukla tanji kraj.

Španjolska. Pošto je dobar broj zastupnika izstupio iz vladine većine i pripravan je da se združi sa opozicijom proti važnim predlozima vladinim, to je položaj današnjeg španjolskog ministarstva vrlo uzdrman, te ministru predsjedniku Mauri ne će preostati drugo, nego da dade dimisiju ili da razpusti komoru. Nu nije samo ovo nedača za Španjolsku, već je i ta, što dolazu u posljednje vrijeme iz raznih njezinih kolonija glasine, koje Španjolsku pokazuju u loše svjetlo. Urodjenici otvoreno ustaju proti španjolske vlasti, i već je bilo nekoliko ovećih sukoba i poubijano raznih Španjolaca. Mnogi listovi korē vladu, da je ona sama kriva nezadovoljstvu uredjenika na otoku Fernandu Pon, te da može lasno i ovaj posjed izgubiti, kao što je izgubila Filipine i Kubu krivnjom u prvom redu vladinih ljudi.

Perzija. Položaj u Perziji se s dana u dan pogoršava, pak se bojata svakojakih zapletaja. U zemlji vlada podpuno bezvladje. Ubojstva, sukobi i plačkanja na dnevnom su redu, ne samo po zabitnim krajevima, nego i po ulicama glavnih gradova. Šah (car) namjerava preseliti se iz Teherana u Tabris, nu i to će malo pomoći, jer i u gradu Tabrisu imade velik broj nezadovoljnika i ljudi zadojenih anarhističnim idejama. Rusija i Englezka, ove dvije zemlje, koje imadu najvećeg interesa u onim krajevima, rek bi, da će se naći složne prema perzijskim dogodjajima. Nu medju to ni Njemačka ne spava, već i ona zapliče, jer imade takodjer i Njemačka svojih trgovačkih interesa u onim krajevima. Po ovome sudeći, perzijski dogodjaji mogli bi povući važnije evropske države u svoj vrtlog.

Viesti.

Povratak biskupa. Iza pēdeset dana odsutnosti povratio se je u utorak dne 16. tek. iz pastirskog putovanja po kondiocezi Presv. pom. biskup Dr. Juraj Carić. Doznajemo sa radošću, da je njegova Presvjetlost, uza svu tegobu dneva i vrućine, u najboljem zravlju obavila svoje pastirske vizite, te da je kršćanski puk pravim zanosom svugdje dočikao apoštolskog nasljednika, koji mu je drobio kruh nauka nebeskoga i utvrđivao ga u onoj vjeri njegovih praotaca, koja je vazda bila najsvetiji amanet i najveća baština naro-

da hrvatskoga. Dok se dakle radujemo povratku Presvjetloga u našu sredinu, želimo istodobno, da i ono sjeme rieči božje, što je po njemu kroz vrijeme sv. pohodjenja usijano u plodnoj zemlji kršćanskih srdaca, padne, da tu nikne, izraste i obilat plod života vječnoga svima donese.

Sa Presv. Biskupom povратиše se takodjer zdravi i veseli sudrugovi njegova pastirskog pohodjenja: kanonik Biočić i vrlri narodni propovjednik, Ex definitur Fra Nikola Bilić, koji se je zaustavio par dana kod braće u Makarskoj.

Tjelovski obhod. Kao po običaju, procesija Tjelova u našem gradu izpala je sjajno. Uz predstavnike občine i državnih vlasti, sudjelovalo je mnoštvo naroda. Svetotajstvo je nosio presvietli biskup, koji je i pontificirao. Kroz procesiju svirala je glazba, a kroz vreme pontifikalne mise pjevao je pjevački zbor. Toli glazba, koli pjevači naišli su na obće odobravanje.

Krizma. Na 21. t. mj. na dan sv. Vjekoslava, presvietli biskup doktor J. Carić podielio je sv. Krizmu u stolnoj crkvi.

Lične viesti. Nazad dana boravio je u Makarskoj gosp. doktor J. Cvijić, profesor geologije na sveučilištu u Beogradu, s jednim sveučilištarcem. Došao je da prigleda geološke formacije Biokova. Odavle je odputovao takodjer u naučne svrhe u Hercegovinu, zatim će u Švajcarsku. na geološki stastanak.

† **Mate Majić.** Iznenada na dan Tjelova udaren od kapi umrao je Mate Majić, posjednik i trgovac. Malo časaka prije vidilo ga se zdrava po gradu, te jedva što je kući došao, legne u postelju i umre. Pokojnik je bio dobar i miran, pa je za njim sveobće sažaljenje. Pokoj mu duši!

Preporuka občini. Svak, koji u Makarskoj dodje, opaža, da imademo liepu i dosta prostranu obalu, a još ljepša i milovidnija bi bila, kad bi drvoredi bili popunjeni podpuno stablima, pošto na više mjesta fale stabla, a to osobito radi nepažnje kočijaša. Takodjer opaža se, da onaj kanal pred kućom Karstulovića, koji je nazad dvie godine bio liepo uredjen, nekako zaudara, naosob u večer, kad je more tiho i velika osjeka, a to će valjda biti što otvor kanala u more morao je biti još niži, jer je na onom mjestu more pliće. Cienimo, da bi bilo zgodno postaviti na otvoru gvozdeni kalpak, da se hrdjavi dah ne čuje. Pohvalno je što je občina započela i ove godine polievanje stabala, pa joj preporučujemo, da i u buduće kroz vrijeme ove suše u često dade zalievati, naosob ona na novoj obali, koja takodjer krasno uspjavaju. Pošto je sada puno prašine na obali, s toga trebalo bi češće i polievanje obale.

Parobrod „Barun Gautsch“. Na 19. t. mj. u 3 sata u jutro došao je u Makarsku novi brzi parobrod Barun Gautsch. Dobro je i potrebno je da Makarska imade bar jednu brzu prugu, kao što da bude združena u direktnoj svezi sa južnom Dalmacijom. Ali slaba će za nas biti korist od ove pruge, kad nije redovita, ni obvezna već jedino uvjetna, s toga trebalo bi da ova pruga postaneo bveznom. Osuditi je, što naš Lloyd ovom prigodom počastio njemačkim putokazam ove pruge, kao da smo izmedju Niemaca, a ne u hrvatskoj Dalmaciji.

Odjelno oružničko zapovjedništvo. Sa prvim srpnja t. g. pripomješta se odjelno oružničko zapovjedništvo iz Sinja u Makarsku.

Demonstracije u Splitu. Kad su se povratili sinjski alkari, koji su sudjelovali u čečkim svečanostima, mnoštvo naroda dočekalo ih je na obali u Splitu demonstracijama, zviždanjem i raznim povocima. Alkari su se grozili i povadili svoje handžare, tako da je sviet stao bježati, a uz to nadolili su redari i žandari i uzpostavili mir.

Zvonik stolne crkve u Splitu. Napokon je postavljen križ i kugla na vrh zvonika. Kroz malo dana biti će obješena četiri zvona u zvoniku; dva veća gibat će se sa posebnim strojem. Misli, se da otvorenje zvonika slediti će drugom polovicom kolovoza.

Zabrajen sokolski slet u Zadru. Novine javljaju, da je vlada zabranila slet sviju sokolskih društava dalmatinskih, koji se je imao obdržavati u Zadru u kolovozu ove godine. Znademo, da vlada nikada nije dobrim okom gledala sokolska društva, jer su ova kule i razasdnici hrvatske misli u Dalmaciji. Ipak je nečuveno, da vlada zabranjuje sokolsku svečanost.

U zemlji, gdje žive 97% hrvatskog pučanstva, tobože zbog kojekakvih nereda, vlada izdaje zabranu, koja ne može nego još više razdražiti hrvatski narod. Proti ovoj zabrani moralo bi najodričitiije ustati cijelo naše novinstvo, a i naše občine s kraja na kraj Dalmacije, jer ovakove pljuske i poniženja ne smiju se više trpiti. A naši zastupnici, što oni čine?

Masline. Bilo je priličnog izgleda za rod maslina ove godine, ali sada dolaze vesti iz Primorja, da se je na nekim mjestima už pojavila, što bi našim primorcima veliku štetu nanielo.

Talijančarenje. Ima neko doba, da se talijančarenje širi na osobiti način pred našim kavanam. Stranac kad dodje pred kavanom, naosob kod nekog stola, čuje se samo talijanski, kao da smo u sred Firence. Talijančare oni, koji bi imali dati dobar primjer poštovanja narodnom jeziku, ali oni, rek bi, malo mare za onu pjesnikovu: „Ljubi rođe jezik iznad svega“. Kad oni ovoliko mare za ono najsvetije svakome narodu, što mora biti za ostalo? Za danas ne ćemo iznositi imena, ali do potrebe povratit ćemo se na stvar.

Serenata na moru. U nedjelju na večer priredio je odio občinske glazbe serenatu na moru, koja je primamila na obalu mnogo občinstva do kasne doba noći, jer je uprav bilo ugodno slušati skladno udaranje ove harmonije sada u liepoj ljetnoj noći. Želiti je, da se u često ovakove zabave priredjuju.

Upisivanje u „Hrvtsku Pučku Štedionicu“. U nedjelju je započelo upisivanje na dielove naše Štedionice. Upisati se može na prvo „Kolo“ svakim danam do konca ovog mjeseca u pisarni odbornika gosp. Kleme Babića.

Pišu nam iz Baškevode dne 21. lipnja: Današnji dan bit će duboko usadjen u srdcu svakog Baškovodjana. On će ga se rado sjećat, jer je ovaj dan bio predmetom najmilijih i najdražih djetinjskih nevinih us-

pomena. Što se je to na ovaj dan dogodilo, da će ga se Baškovoda svedjerno sjećati? Danas je Baškovoda na najsvečaniji način proslavila prvu sv. pričest svog dragog podmladka, svoje mile djece.

Liepo je bilo vidjeti dugi niz male dječice, koji su u bjelini djevojčice predvodile, a to pod ravnanjem mladog, sposobnog učitelja Granića, sina starine učitelja, Bariše Granića. — On je sin onoga starca, koji je uzoran rodoljub, a još k tomu, čim se naš Bariša može podičiti, pravi katolik, koji može biti svakom na izgled. — Ovako liepo uređjena dječica sa pjevanjem nabožnih pjesmica došla da dignu iz kuće svog župnika i još drugu dvojicu misnika, pa da ih doprate do hrama Božjega.

U Crkvi je držao novopričesnicim prigodno slovo O. Vjekoslav Donelli. Rieč mu je bila mila, draga, ganutljiva, a sadržaj govora sočan i biran. Svakoga je ganuo. Dirnuo je u srdce sve prisutne, osobito kad je pozvao one nevine pupoljke, da se raduju i vesele, što im danas u pohode dolazi kralj kraljeva, pravi Bog i pravi čovjek Isukrst pod obličem kruha. Ovo nas je zato ganulo, jer se još dobro sjećamo onog našeg sretnog dana, kad smo još kao nevina dječica prvim putem imali sreću, koja se jezikom izkazati ne može, da blagujemo Onoga, koji je gospodar celoga svemira.

Još nas se je dojmila priprava i zahvala, koju je čitao pred sabranom dječičom bivši učitelj Bariša Granić. Dok je on to čitao, razabiralo se: da mu je pamet u dubokom razmišljanju bila, a srdce da je čuvstvovalo za dobroga Isusa, koji se je ovog dana toliko dobar i milostiv pokazao.

Ovog dana svak je zavidio radosti malih angjelića. Svak je želio biti nevinim djetetom, da može svoje nevino srdce onako prostodušno svom Isusu za ljubav prikazati.

Ciela je Baškovoda ovoj dječijoj svečanosti prisustvovala. Oni su na najočitiiji način pokazali, kako im je draga i mila uspomena na sv. Pričest, a za ovo će im sjegurno Bog platit, koji nikomu dužam ne ostaje.

Jedan od prisutnih.

Pišu nam iz Igrana: Ima nekoliko vremena da je ova crkva bila popravljena. I, onako je ona ugodna i ukusna, pa i sama na bogoljubstvo mami. Ali od kada je popravljena, njezin ukus mnogo je viši. Tim više, što su Igranci dobri kršćanski narod pa vole viditi svoju crkvu nakičenu i narešenu nego išta na svietu. S toga Igranac rado odkine od svoga grla, a daje u crkvu za njezino narešenje. Zato neka mu je čast, i poštenje.

Ali uza sav popravak Crkve i ljubavi Igranaca prama njojzi, ipak će ona mala i liepa crkvica propasti, ako se na vrieme ne odstrani iz nje vlaga. S toga molimo visku vladu, da to učini čim brže.

I još ima potreba u Igranim, kojim bi trebalo udovoljiti.*

(* Neka nam vrli Igranci jave što ih boli i u čemu trpe, a „Primorski Glas“ će vazda dignuti svoj glas za nje kao što i za sva Primorska sela.

(Op uredništva).

Razno.

U počast kraljeva jubileja. Jedan bečki list javlja, da će sve evropejske i Sjedinjene amerikanske države u počast kraljeva jubileja odposlati prvim rujna ratno brodovlje u tršćanskim vodama. Svaka bi država odaslala po tri do pet ratnih brodova. Zastupane bi bile čak turska i mala Crnagora. Ova posljednja sa jednom topnjačom, koju joj je svojedobno Rusija bila darovala.

Sukob tramvaja. U Beču dogodio se je ovih dana sukob električkih tramvaja, te je dvanaest osoba što lako, što teško ranjeno.

Velika poplava komaraca. Na zapadne krajeve Rusije nadolila je silna navala komaraca. Štete su ogromne. Tračnice željeznica pokrivene oblacima komaraca tako, da željeznička služba ide sporo.

Jedan grad u plamenu. Buknuo je veliki požar u Dvinski u Rusiji. Pošto je duhao jak vjetar, to nije bilo moguće svladati vatru, uzprkos silnom naprezanju vatrogasaca i gradjanstva. Vatra je uništila stoisedamdeset kuća, između kojih vojničku kasarnu i častnički konak.

Užasan događaj. U gradu Ortu na Dunavu dogodio se je nemili slučaj. Neki šumar Ivan Stumer trpio je na glavobolju, pa da utazi boli, uzme maleni obrok jednog praška proti glavobolji. Nekoliko časaka zatim osjeti strahovite grčeve. Počeo se je previjati, na usta mu je provalila pjena, a ruke su mu grčevito stiskale lievu stranu kraj srca. Obitelj pošalje odmah po liečnika Heindla, koji je u prvi mah mislio, da je šumar dobio grčeve od kakovog pokvarenog praška, ali da uzmogne točno ustanoviti sadržinu praška, pošao je u svojoj liečničkoj dužnosti tako daleko, da je i sam okusio taj prašak. U istom času liečnik je ustanovio, da se je šumar otrovao od strihnina, a shvatio je to, da je usljed toga, što je okusio prašak i on izgubljen. Liečnik je imao toliko srčanosti, da je šumaru pružio protuliek, eda bi mu kako pomogao, zatim je brzo otišao k svojoj kući i rekao svome nečaku: Pripravi moju obitelj na težak udarac. Šumar je izgubljen, a za spasiti njega i ja sam otrovan. Nekoliko časaka zatim liečniku su se pojavili grčevi, te umre nakon dva sata u groznim mukama. Skoro u isto doba umro je i šumar usljed otrovanja.

Hrvati i Hrvatice!

pomozite družbu

Svetog Ćirila i Metoda!

Hrvatska Tiskara

ŠIBENIK.

Izradjuje svakovrstne radnje, kao: knjige i brošure, sve vrsti tiskanica za občinske, župne i druge urede, seoske blagajne, odvjetnike, trgovce itd., te moderne posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive na zabave, plesne redove itd.

Drži u zalihii sve vrsti občinskih, župnih i drugih raznih tiskanica.

Solidna izradba. = Umjerene cijene.

Naručbe obavljaju se brzo i točno po zahtjevu.